

GEOGRAFIYA O'QITISHDA MULTIMEDIALI TAQDIMOTLARDAN FOYDALANISH

Farg'ona viloyati Furqat tumani

25-o'rta ta'lim maktabining geografiya-iqtisod fani o'qituvchisi

Dehkanova Nodiraxon Nosirovna

Annotatsiya: *Ushbu maqola multimedia dizayni bo'yicha ko'rsatmalarning izchil to'plamiga yo'naltirilgan ta'lim multimedia dizayniga yondashuv haqida bahs yuritadi. Bundan tashqari, bunday loyihalash va baholash bo'yicha ko'rsatmalar kengroq ta'lim va mazmun (geografiya va yer fani) maqsadlari bilan shakllantirilishi kerakligi ta'kidlanadi.*

Kalit so'zlar: *kartografiya, interaktiv, atmosfera, resurs, innovatsion, proyektor, multimedia.*

XXI asrda sinf o'qituvchilari o'qitishda bir nechta aqlli va innovatsion vositalarga ega. Multimedia yondashuvi ushbu asr o'qituvchilari uchun ajoyib vositadir. Endi o'qituvchilar ta'limda bir nechta raqamli vositalardan foydalangan holda o'rganishni oson va qiziqarli qilish imkoniyatiga ega. Ushbu maqolada geografiya o'qitishdagi ba'zi innovatsion g'oyalar batafsil bayon etilgan. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari geografiya darslarida o'qitish jarayonining sifati muammosini hal qilishga yordam beradi, chunki ular quyidagi muhim ijobiy tomonlarga ega:

- Axborot texnologiyalaridan foydalangan holda to'liq va yangi ma'lumotlarni tez olish imkonini beruvchi axborot samaradorligi;
- Dinamik saqlash - didaktik bazani to'plash va saqlash, ko'rish muammosini hal qilishga yordam beradi.

Geografiya darsi o'qituvchi tomonidan geografik xaritalar bilan ta'minlanishi kerak. O'quv jarayoniga multimediya texnologiyalarini joriy etish, o'qituvchi kerakli kartochkani ekranda kerak bo'lganda ko'rsatish va u bilan dars davomida ishlash imkoniyatiga ega bo'ladi; Kommunikativniylik - elektron konferensiyalar, loyiha faoliyati, uslubiy birlashmalarda ishtirok etishni tashkil etish imkoniyatini amalga oshiradi. Multimedia texnologiyalarining yuqoridagi xususiyatlari pedagogik faoliyatda yangi shakllardan foydalanishga olib keladi:

- Elektron darsliklar.
- Taqdimotlar.

Bunday shakllarning o'ziga xos xususiyati shundaki, o'qituvchi darsning sur'atini va sinfga olib kelingan material miqdorini to'g'ri rejalashtirish uchun o'quvchilarning texnik mahorat darajasini hisobga oladi. Kompyuter zamonaviy texnologiyaning eng katta yutug'i bo'lib, u yaqin kelajakda o'qituvchining ajralmas yordamchisiga aylanadi. So'nggi paytlarda pedagogik to'garaklarda axborot texnologiyalarining o'quv jarayonini tashkil etishdagi rolini to'g'ri tushunish shakllana boshladi. Kompyuter texnologiyasi dasturlashtirilgan o'qitish g'oyalarini rivojlantiradi, zamonaviy kompyuterlarning noyob imkoniyatlari bilan bog'liq bo'lgan mutlaqo yangi, hali o'rganilmagan texnologik o'rganish imkoniyatlarini ochadi. Geografiya darslarida AKTdan foydalanish bir qator afzalliklarga ega:

- vaqtni tejash; o'quvchilar bilimini ko'p tomonlama va kompleks tekshirish imkoniyati;
- o'quv motivatsiyasini oshirish va o'quvchilarning darslarga qiziqishini oshirish;

Geografiya fanida multimedia vositasi Geografiya o'qitishda zamonaviy o'qituvchilar o'z sinflarida dars rejasini kuchli taqdimot qilish uchun ko'plab imkoniyatlarga ega. Sinfdan o'qitish, shuningdek, onlayn o'qitish uchun ko'plab multimedia ta'lim mahsulotlari va takliflari mavjud. O'qituvchilar darsni tushuntirish uchun televizor, kompyuter, proyektor, onlayn o'yinlar yoki har qanday audio video vosita kabi ulardan birini tanlashlari mumkin. Televizor geografiya fanini o'qitishda qo'l keladi Ko'pgina mamlakatlarda maktablar uchun

televizorlar taqdim etiladi. Televizor -aqli vositadir sinf uchun deyilgan. Talabalar ko'p jihatdan o'rganadilar. O'qituvchilar darsda yaxshi dars berish uchun hujjatli filmlar yoki videofilmlardan foydalanishlari mumkin. So'nggi bir necha yil ichida ushbu dastur ko'plab maktablarda joriy etildi. Sinflarda namoyish qilinadigan tayyor dars rejalari bor edi. Bu ta'limda texnologiya integratsiyasidan foydalanishning namunasi edi. Bu yerda biz XXI asrning zamonaviy sinflarida geografiyani o'qitishdagi ba'zi raqamli vositalarni muhokama qilamiz. Televizor geografiya fanini o'qitishda qo'l keladi. National Geographic Channel turli xil dasturlarni namoyish etadi, ular geografiyadan juda ko'p bilimga ega.

GIF tasvir bilan geografiya o'rganish.

GIF tasvirlari ham geografiyani o'qitishda juda samarali vositadir. GIF rasmlari yordamida talabalar qiziqarli va osonroq yo'llar bilan o'rganishlari mumkin. Sinfdagi taqdimotlar uchun turli GIF rasmlarni tayyorlash va to'plash mumkin. Ko'pgina ta'lim veb-saytlari turli xil GIF va multimedia resurslarini taqdim etadi. Bundan o'qituvchilar foydalanishi mumkin. Multimedia vositalari juda qiziqarli va ular yaxshi o'quv muhitini yaratishga yordam beradi. Ular ijodiy muhitni rivojlantirish uchun ham foydalidir.

Kompyuter bilan jihozlangan sinfda o'qituvchi ba'zi innovatsion usullardan foydalanish imkoniyatiga ega. Ta'limda kompyuter va multimedia vositalaridan foydalanishning ko'pgina afzalliklari bor. PowerPoint multimedia ta'limida o'qituvchilar taqdimotlari uchun taniqli vositadir. O'qituvchilar o'z sinflarida multimedia taqdimotlari uchun ko'plab veb-mahsulotlardan foydalanishlari mumkin. Multimediaga asoslangan mustaqil o'quv materiallari innovatsion o'qituvchilar uchun aqli g'oyadir. Ular o'quvchilar geografiyani kompyuterda bepul o'rganishlari mumkin. O'qituvchilar o'quvchilarga xaritalarda ko'plab joylarni aniqlashlari uchun sinf ishlarini taqdim etishlari mumkin. Audiovizual chiqish va kiritish qurilmalari yordamida talabalar qiziqarli o'rganishlari mumkin. Darsda multimedia texnologiyalaridan foydalanish o'rniga emas, balki boshqa zamonaviy texnologiyalar bilan bir qatorda joriy etilishi kerak. Ammo shuni unutmangki, faqat o'quvchilar bilimni mashina nazorati maktab uchun mos

kelmaydi. O'quvchilar o'quv jarayonida tabiatda hech qanday dastur etkaza olmaydigan kuzatishlar olib boradilar. Ammo katta plyus ham bor, masalan, Jahon okeanining tubiga tushish yoki kosmosdan atmosferaning umumiy aylanishini ko'rish, haqiqiy hayotda talabalar mustaqil ravishda kuzatmaydilar. Aynan o'quvchilar mustaqil ravishda kirolmaydigan Yerning tanho burchaklarining kognitiv faoliyatida kompyuter va multimedia texnologiyalari o'quvchi va o'qituvchining ishonchli yordamchisiga aylanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Endryu, S. va D. Tilton. 1993. "Multimedia va gipermedia xaritalar ko'rinishini qanday o'zgartirmoqda". AUTOCARTO 11 materiallari, Minneapolis MN. pp. 348366.
2. DiBiase, D. va J. Krygier. 1994. Penn shtatidagi multimedia. Kartografik istiqbollar 19. bet. 40-42.
3. Ebel, R. 1982. "Ta'lim tadqiqotlarining kelajagi". Ta'lim bo'yicha tadqiqotchi 11:8. pp. 18-19.
4. Yuldashev, O. (2021). РАСЧЁТ СИЛОВЫХ ХАРАКТЕРИСТИК ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА ОБРАБОТКИ ПОЧВЫ. НАУКА И МИР.